

Garantia

En les passades eleccions al Parlament de Catalunya, un partit va reiterar a la ciutadania que era la garantia, l'única garantia, que el procés cap a l'estat propi no tindria marxa enrere, no trontollaria, si tenia prou força per condicionar el President i el Govern de la Generalitat. Bon nombre de ciutadans ho va creure i l'increment de vots d'aquest partit fou tan notable que va esdevenir la segona força representada al Parlament.

Una vegada aconseguit aquest èxit electoral, els ciutadans vàrem assistir, alguns estupefactes, a l'espectacle d'un dirigent polític que reclamava alhora ser cap de l'oposició i soci de Govern.

Vàrem assistir, també, a la signatura del "pacte d'estabilitat" i, tanmateix, al cap de pocs dies, vàrem sentir, cada cap de setmana, les declaracions d'aquest dirigent desbocat on deia, amb tota la supèrbia, que rebentaria el Govern, que provocaria eleccions anticipades i que no aprovaria els pressupostos.

En un país de cartró-pedra com Catalunya, hi ha qui

ens vol fer creure que el procés de caminar cap a la independència és paral·lel al del govern del país i que ambdues qüestions no es relacionen. Un Govern que no pot aprovar un pressupost i que evidencia una feblesa tan gran no pot encarar aquest procés contra l'estat espanyol i sense cap suport internacional explícit.

Com ja vàrem dir en el seu dia, afeblir el President de la Generalitat era posar en perill l'èxit d'aquesta empresa, no gens fàcil, d'arribar a la plena sobirania de la nostra nació.

El que també es fa evident és que aquells que varen assegurar que serien la garantia que, si se'ls feia confiança, el procés reeixiria, són, sense cap mena de dubte, a hores d'ara, la possible garantia del fracàs d'una il·lusió de molts ciutadans. En aquest moment de la història del nostre país, un partit com ERC no pot estar pendent només de fer el famós *sorpasso* a CIU i fer fracassar la més important possibilitat de guanyar el nostre futur. Alguns patriotes no els ho podríem perdonar mai.

Joan Carretero
President de Reagrupament

Sumari

Internacional

Vies per a la independència

per Josep Sort

PÀGINA 2

Municipalisme

II Conferència Municipal de Rcat

per Carles Bonaventura

PÀGINA 3

Cultura

La informació és democràcia

per Montserrat Tudela

PÀGINA 4

Territorials

La regeneració democràtica que ens cal

per Jordi Làzaro

PÀGINA 5

La ploma convidada

Moral de victòria

per Salvador Cardús

PÀGINA 6

Vida parlamentària

Tot ha de passar pel Parlament

per Boi Fusté

PÀGINA 7

I més...

i les seccions habituals de llibres (PereTorra) i d'humor (Lluís Boet)

Vies per a la independència

El passat dia 4, Rcat d'Osona amb la col·laboració de l'heroica i mai prou elogiada Llibreria La Tralla, van organitzar la presentació del llibre *Quatre vies per a la Independència: Estònia, Letònia, Eslovènia i Eslovàquia* del periodista Martí Anglada. Es tracta d'un llibre de referència, força voluminós i amb una enorme quantitat d'informació, producte d'una intensa vida professional que va començar l'any 1976. Les següents línies combinen una ressenya de l'obra amb algunes de les idees exposades per l'autor en l'acte esmentat.

Els països objecte d'estudi van ser triats en base a una sèrie d'indicadors: la presència de minories lingüístiques rellevants (en 3 dels 4 casos), el de formar part, tots, actualment de la Unió Europea i, tres d'ells, de l'eurozona; el d'haver accedit a la independència de forma relativament pacífica; el de tenir unes dimensions petites, etc.

Segons l'autor, li interessava estudiar com havia anat el procés d'independència, però fins i tot més destacar quines polítiques s'havien portat a terme en la postindependència. L'objectiu, és clar, és que el lector català tingui unes receptes de com altres pobles han aconseguit la seva Independència, per tal de saber què cal fer i, fins i tot més important encara, què cal no fer.

Però potser allò més important a deduir de la feina feta per l'autor és saber quin és l'element que els quatre casos comparteixen, malgrat llur heterogeneïtat, i que doncs, probablement, també pot ser d'utilitat per al cas català, ara que ens trobem en ple procés de transició nacional.

I en aquest cas, segons l'autor, l'element clau és el paper dels Parlaments. En tots quatre casos,

els quatre parlaments van fer el pas decisiu de la proclamació de la independència, de manera que van trencar amb la legalitat fins llavors vigent i van aprovar la supremacia de les lleis nacionals, mentre que les dels estats soviètic, iugoslau o txecoslovac van deixar de tenir vigència. En definitiva, en tots els casos es va produir una Declaració d'Independència, que fou de tipus unilateral en 3 dels 4 casos. Únicament, en el cas eslovac, hi va haver un acord mutu amb l'altra part, en aquest cas, amb els txecs.

Aquesta lliçó és profundament aclaridora. Tal i com ja des del primer moment ha defensat Reagrupament, cal una majoria parlamentària escollida democràticament, que sigui qui gosi fer el primer pas, sense cap mena de recança. En el nostre cas, és obvi que, arribat el moment, la via haurà de ser el de la Declaració Unilateral.

Una segona reflexió molt relacionada amb la primera és la referida al referèndum. Per l'autor del text, el referèndum no és un element clau del procés. De fet, en el cas eslovac, no hi va haver referèndum. Per la seva banda, en els casos estonià i letó, s'aprofità un referèndum convocat per Gorbatxev, a tota la Unió Soviètica, sobre les reformes polítiques que proposava, per donar-li la volta i convertir-lo en una consulta a favor de la Independència. Només en el cas d'Eslovènia hi va haver un referèndum explícit d'autodeterminació, que va resoldre's amb una amplíssima majoria a favor del sí a la Independència. Segons Anglada, els referèndums són en tot cas un plus, una *delicatessen*, que legitima el procés democràtic. En aquest sentit, la gran diferència que hi haurà en el

cas català, respecte dels aquí estudiats, és que aquí accedirem a la Independència un cop ja dins de la Unió Europea. I la pertinença a aquest marc "obliga", per carregar-nos encara més de raons, a fer-lo.

Finalment, un tercer element que, segons Anglada, és fonamental són "els amics". I no els de Facebook, precisament, sinó els aliats que, arribat el moment, ens ajudaran a fer que la ruptura sigui més suau i en certa mesura ens acomboï en els primers moments. En els quatre casos estudiats, van jugar un paper molt important les comunitats d'expatriats en estats com Alemanya, els països escandinaus, Àustria, els Estats Units, que van moure fitxa davant dels governs corresponents per tal que aquests juguessin a favor, tenint present que aquelles independències van tenir lloc en un context on el vent era favorable: el de la fallida del bloc soviètic i la fi de la guerra freda.

En el cas català, més de vint anys després, és evident que ara el vent que bufa a escala global és el de la crisi econòmica. Quins amics poden estar interessats en la independència de Catalunya en aquest context? Per a Anglada, sembla evident que cal activar l'interès alemany referent a això, i alhora acaronar i fins i tot amanyagar França (amb llepologies, es podria suggerir, com el transvasament del Roine, o la consolidació de la SNCF en la xarxa ferroviària catalana, entre d'altres). I això, en cap cas implica obviar altres estats clau com els Estats Units mateix, la Xina, Rússia, o fins i tot el Vaticà.

Josep Sort

II Conferència Municipal de Rcat a Fornells de la Selva

El pròxim 11 de maig, Reagrupament celebrarà la Segona Conferència Municipal. La primera es va fer al Vendrell el mes de novembre del 2011; per tant, era necessari, un any i mig després, i encara més tenint en compte la transcendència que el treball municipal ha adquirit en el nostre procés d'alliberament nacional d'ençà de la creació de l'Associació de Municipis per la Independència (AMI), fer un repàs de tot el que s'ha fet i dotar la nostra organització d'un document de treball en aquest àmbit d'actuació que ens permeti afrontar el futur, sobretot amb la perspectiva de les eleccions municipals del 2015, amb un mínim de garanties i amb les línies bàsiques a desenvolupar aprovades i consensuades.

Aquesta vegada la jornada municipalista tindrà lloc a Fornells de la Selva, a la comarca del Gironès, i hi estan convidats tots els nostres càrrecs electes locals, els coordinadors comarcals i regionals, els membres de la junta directiva nacional i tots els associats que estiguin interessats a treballar en

l'àmbit municipal al seu territori.

Fins a l'11 de maig ja hem establert un calendari de treball per poder oferir als assistents a la conferència municipal un document base que fixi la feina a fer, el marc d'actuació i que tingui especial cura en alguns aspectes que entenc que són determinants per a una organització com la nostra, com per exemple tot el que fa referència a la regeneració democràtica centrada en l'àmbit local; la interrelació entre la política municipal i la nacional emmarcada en l'actual procés sobiranista en què, ara més que mai, els ens locals no es poden dedicar només a fer gestió; la política de proximitat entre el món polític i el ciutadà; els processos participatius, o com vehicular les entitats ciutadanes en la política municipal; la necessitat d'assegurar als ajuntaments majories sobiranistes que ajudin a impulsar el procés cap a l'estat propi; la defensa de la simbologia nacional en uns moments en què és perseguida pels aparells de l'Estat; la transparència en la gestió i el combat contra l'aprofitament

personal dels càrrecs públics, entre molts altres elements a treballar i desenvolupar.

Tot això ho hem englobat en quatre grans àmbits de treball, que són: 1.- L'eix de la radicalitat democràtica, la transparència i l'honestedat personal i política. 2.- La construcció nacional. 3.- La defensa del territori. 4.- L'excel·lència en la gestió. Quatre eixos, com deia, que resten oberts a les aportacions que tots aquells que estiguen interessats a participar en aquesta Segona Conferència Municipal de Reagrupament puguen fer fins al dia de la seva celebració, i prenent com a base el calendari de treball establert.

Tan sols em resta animar-vos a prendre part en aquesta jornada, a portar les idees de la nostra formació al vostre poble o ciutat i a intentar fer una candidatura en les pròximes eleccions municipals, que seran determinants en el nostre futur nacional.

Carles Bonaventura
Regidor de l'Ajuntament
de Girona

La informació és democràcia

Mai en la història de la humanitat no havia existit un volum d'informació tan gran a l'abast de les persones que vivim en el primer món, com som els ciutadans de Catalunya, i ningú no posarà en dubte que els mitjans de comunicació han esdevingut clarament actors públics que incideixen més que mai en els processos polítics i socials.

Ens trobem en plena revolució tecnològica, que té com a característica l'absència de barreres o fronteres físiques o polítiques. Per tant, s'han trencat d'alguna manera els límits geopolítics d'expressió. I, també, espero, que algun dia hi hagi un estudi seriós sobre el paper que ha jugat aquesta revolució tecnològica, és a dir Internet, en el procés d'alliberament nacional català, que ben segur acabarà amb la creació d'un Estat propi.

I és en aquest món sotmès als mitjans de comunicació tradicionals, com són la televisió, la ràdio i la premsa d'una banda i, de l'altra, el ciberespai, on els que volem un Estat propi per a Catalunya podem empènyer en el procés, que és l'únic que compta.

Quant a Internet, les aportacions a les pàgines web,

blocs i premsa digital ens permeten una participació «política» als ciutadans impensable fa 20 anys. I la presència a les xarxes socials ens permet participar de manera desjerarquizada i creativa. A més, no ser a les xarxes socials t'autoexclou de l'espai públic. És clar que Internet és un dels instruments que aniran assolint més poder durant el segle XXI i que és i serà una eina del dret a la llibertat d'expressió i participació ciutadana en els avenços polítics i socials. Per primera vegada hi ha un espai «universal» de comunicació al qual tothom pot accedir, informar i ser informat sense intermediaris. La xarxa aporta qualitat democràtica.

Però, a hores d'ara el lideratge informatiu és en mans, encara, de la televisió i de la ràdio. I les públiques crec que haurien d'assumir plenament la funció social que els correspon. Per això ni TV3 ni Catalunya Ràdio ni les televisions i ràdios municipals no poden quedar al marge de la situació crítica i el procés històric que estem vivint en el nostre país.

Per aquest motiu, crec que seria un acte democràtic i de

justícia que aquests mitjans de comunicació, que a més estan a mans del Govern de la Generalitat —el qual té el mandat del poble de conduir el procés del dret a decidir dels habitants de Catalunya—, mantingués informada la població contínuament del dèficit fiscal que patim els catalans, atès que és una informació prou important per decidir.

Fa dies, des del meu *Twitter* personal, he detectat que hi ha una gran recepció a una proposta que he plantejat, com és la d'incloure a la pantalla de la televisió nacional i de les televisions municipals una banda on s'informés de la xifra que els catalans hem pagat a Espanya sense cap retorn a Catalunya. O, si més no, que cada edició del Telenotícies i dels informatius detallin la xifra diària i/o acumulada anualment de l'espoli fiscal. I al web de la Generalitat també hauria d'estar actualitzada sempre aquesta xifra.

La informació també és democràcia.

Montserrat Tudela

La regeneració democràtica que ens cal

Últimament ha fet angúnia llegir els diaris o veure als telenotícies la gran quantitat de notícies en relació amb el mal ús del diner públic i la corrupció que impera a Espanya i, també, a Catalunya.

I si hem de ser sincers, de corrupció no tan sols n'hi ha a l'Administració sinó que en moltes esferes privades igualment en trobem. Defraudar impostos també és corrupció, i des del gran empresari fins al més pobre dels contribuents, si ens podem estalviar l'IVA, generalment també ho fem. Per tant, sembla bastant evident que pagar impostos, per definició, no agrada a ningú. Ara bé, per a un bon funcionament de l'Estat i per complir amb una política de redistribució social justa cal, evidentment, pagar impostos. Què s'ha de fer perquè aquell que paga impostos ho accepti i compleixi convençut amb la seva obligació? Cal, sobretot, que entengui que l'Estat que administra aquests fons ho fa amb una aptitud i una actitud transparent, honesta i eficient.

Cap responsable públic no hauria de gastar-se un sol euro sense preguntar-se si realment el contribuent estaria content de pagar els seus impostos per realitzar aquella despesa.

La trista realitat és que l'Estat es pensa que els diners són seus, que els que administren aquests diners (polítics o funcionaris) no tenen mentalitat de servidor públic i que quan vénen maldades, com ara amb la crisi, els que més en paguen les conseqüències són els contribuents més febles. I, a sobre, a tots els

que vivim a Catalunya, aquests diners ens els administra un govern que, per mantenir el seu statu quo de govern de tots els espanyols, es queda cada any el 40 % dels impostos que paguen (equivalent al 8 o 8,5% del nostre PIB).

Tots estem d'acord amb el fet que cal transparència i honestat en l'administració dels cabals públics i això, en principi, no hauria de ser tan difícil d'aconseguir: és qüestió de copiar, adaptar i complir lleis de transparència de països que fa més de 100 anys que les tenen. Amb la transparència ja es fa més difícil que els deshonestos caiguin en la temptació de robar o d'afavorir els amics. No obstant això, els qui no es comportin degudament, una bona sanció potser ajudaria a frenar-los. A més, si es fa una bona llei electoral amb circumscripcions petites en què els parlamentaris depenguin més dels electors que no pas de la cúpula dirigent dels partits polítics, potser començarem a estar en el bon camí.

Dins del Regne d'Espanya, el gran problema que tenim i que és realment difícil de corregir és la qüestió de gastar de manera eficient. Per què? Per una raó bastant senzilla d'explicar: el poder l'exerceix la part menys productiva de la nació i, en conseqüència, les parts més dinàmiques i productives no tenen cap poder i són sotmeses i explotades (40% dels seus impostos) en benefici de la part que exerceix aquest poder. I l'exerceixen des de la seva lògica, fent polítiques que castiguen les inversions en els territoris

més productius, permetent el boicot als seus productes (matar la gallina dels ous d'or) i malmetent els recursos en obres innecessàries en els territoris menys productius. Al mateix temps, han utilitzat els recursos que provenien de les zones més productives i també d'Europa per «regalar el peix als menys productius en lloc d'ensenyar-los a pescar», forma de corrupció política que permet, a través de les subvencions, mantenir-los el vot captiu en lloc de fer-los ciutadans autònoms i lliures. Aquesta política cada vegada té menys possibilitats de fer marxa enrere voluntàriament ja que, quin càstig no aplicarien els votants a un govern que no els ha ensenyat a pescar i, a sobre, de cop els pren el peix?

Com a catalans no tenim cap futur en aquesta societat. La veritable regeneració democràtica tan sols l'assoliríem a través d'un estat propi construït de bell nou i sense les càrregues que portem a sobre. I, molt especialment, amb un govern que apliqui les polítiques que la nostra economia necessita.

Als espanyols els passarà quelcom semblant: deslliurats del jou d'estar pendants de rebre el peix, segur que tindran la capacitat d'aprendre a pescar i esdevenir un país modern i pròsper amb una administració transparent, austera i, per tant, sense corrupció. Ara bé, només ho poden fer sols.

Moral de victòria

Des que la majoria parlamentària, avalada democràticament per una majoria de catalans a les darreres eleccions del 25 de novembre passat, té l'objectiu de permetre que els catalans decidim el nostre futur dins o fora d'Espanya, s'ha obert una guerra política amb l'Estat. Aquest, representat principalment pel seu govern, però també per altres actors polítics, pel poder mediàtic i fins i tot per interessos espanyols a Catalunya mateix, estant utilitzant tots els mitjans possibles per salvaguardar allò que consideren intocable: la integritat territorial de l'Espanya actual. És, afortunadament, una guerra mental, sense violència física, però d'una gran duresa i que constantment se salta les regles d'un joc net.

I en què consisteix aquesta guerra psicològica que ens ha declarat l'Estat? Doncs té dues eines principals. D'una banda, fa por. En fa, o en vol fer. Es tracta d'amenaçar-nos amb un futur apocalíptic si sortim de l'Estat: "*extra Hispania nulla salus*", que dirien els clàssics. El problema d'aquesta arma és que fins ara ha tingut un efecte escàs per dues raons:

primer, perquè sovint ha provocat encara més enuig i ha exasperat favorablement la consciència independentista; i després, perquè tampoc ningú no té clar que dins d'Espanya en tinguem, de salvació. D'altra banda, quan no es fa por, s'intenta desmoralitzar els catalans fent-nos creure que no som prou bons per merèixer la independència. I s'ha de dir que aquesta és una arma que els funciona molt millor. Bé sigui fent-nos creure que, al final, el govern –i el pacte que l'aguanta-trontollarà; bé sigui fent-nos creure que acabarem venent-nos per un plat de llenties; bé convencent-nos que no ens sabríem governar perquè som una colla d'arreplegats, sempre a punt de les baralles internes...

És clar que també recorren a l'asfíxia econòmica del país, però aquí el límit el tenen ells mateixos perquè una cosa és si Espanya té futur econòmic sense Catalunya, i l'altra és si la nostra ruïna no arrossegaria la seva. És espanyola aquella frase de "Dios aprieta però no ahoga", i ells estan en aquest punt: són els primers a qui no els convé arribar-nos a ofegar.

Ara bé: la guerra que tenim oberta, i que només pot tancar l'expressió democràtica de

la nostra voluntat política, es debat, sobretot, en el pla de la resistència mental. En primer lloc, en no deixar-nos intoxicar per suposades ofertes de pacte totalment inexistents, o de febleses en el lideratge del president del govern, o sobre la nostra imperícia per encarar el desafiament de crear Estat popi. En segon lloc, cal mantenir a tota costa la moral de victòria, amb consciència de les enormes dificultats que té el camí emprès, però també sense reconeixent l'oportunitat que s'ha obert davant nostre. I tot això, sense precipitacions, vol dir mantenir un bon equilibri entre mobilització popular, lideratge polític i propostes solvents de com ha de ser aquest país que volem construir.

La incertesa política del moment no és una debilitat nostra, sinó que afebleix l'adversari. Per nosaltres és una oportunitat. I l'hem de saber aprofitar, sobretot, mantenint els ànims ben amunt i sense deixar-nos contaminar per la desesperança dels que ho pinten tot negre.

Salvador Cardús

Tot ha de passar pel Parlament de Catalunya

Dèiem que el Parlament català te una sobirania continguda i restringida. Legalment totes les lleis, decrets o normes que proposi el govern i aprovi el parlament sempre estaran d'acord o per sota de les estatals i, per si de cas, per assegurar-ne el tret, l'estat espanyol té un Tribunal Constitucional que vetlla perquè així sigui.

Dèiem també que cal aprofitar totes les esclatxes que la legalitat espanyola ens permet i, a hores d'ara, hem donat un pas extraordinari, el nostre Parlament solemnement ha fet la declaració més important d'ençà del 1978. Fer la declaració, dient que *el poble català és sobirà, fer-ho en seu parlamentària*, i aprovat amb una majoria de diputats, 85, *legítima per fi que el poble català és subjecte polític, sobirà i amb capacitat per decidir el seu futur*.

CiU i ERC han fet la lectura política més encertada del resultat electoral possible. Finalment s'han posat d'acord i han signat (19 de Desembre 2012) el que s'anomena "Acord x legislatura".

Aquest acord, en síntesi, té dues potes, el de la transició nacional amb un full de ruta inclòs i el de fer el màxim de polítiques socials per no desmuntar la societat del benestar i impedir una fractura social.

Respecte a la transició nacional, el full de ruta és va complint, tot i que per a alguns el ritme no sigui l'adequat atesos els esdeveniments i l'ofegament que l'estat espanyol ens ofereix en tots els àmbits.

L'estratègia del Govern, compartida pel seu aliat ERC, és evident i contrastable. El *Parlament, element polític i legal, ha d'aprovar totes i cada una de les opcions del full de ruta pel dret a decidir*. Donar legitimitat i, si és possible legalitat, és prioritari. Totes les accions

han de tenir contrast legítim i democràtic: cal que ningú ho pugui posar en dubte.

El Parlament ha aprovat la "declaració de sobirania", el govern ha conformat el "Consell Assessor pel dret ha decidir", la Conselleria de Presidència ha conformat l'àrea d'exteriors amb un acord amb les Diputacions i aviat és debatrà la proposta del govern pel dret a decidir que s'aprovarà en el Parlament. El full de ruta, inexorablement, és va complint.

Mentrestant, al Parlament, les diverses comissions de treball continuen amb acords i desacords una tasca frenètica, tal com si la legislatura tingués un final avançat. Potser les tesis d'un avançament del calendari va guanyant adeptes.

Després de la reunió "clandestina" entre els dos Presidents, l'espanyol i el català, els grups parlamentaris han demanat explicacions en una compareixença. No ha calgut, els interessos i la voluntat dels unionistes han fet el filtratge interessat de la trobada; fins i tot alguns han intentat tacar la projecció del nostre President. Han venut que el govern del PP ofereix un "nou model de finançament". Del referèndum o consulta no en diuen res. També han aprofitat per introduir la discòrdia per trencar el pacte de governabilitat.

A dia d'avui podem afirmar que el pacte de governabilitat i el seu suport parlamentari és més fort que ahir. El govern, a través del seu portaveu (Conseller Homs) ha afirmat: "Cap proposta farà trontollar el compromís adquirit amb el poble i a dia d'avui l'acció de govern té com prioritat el dret a decidir. El cap de l'oposició (Oriol Junqueras) i suport del govern ha dit: "Ens venen fum d'un foc inexistent,

no ens podem creure els que no compleixen, els ministres espanyols tenen la virtut de prometre molt i de no complir res".

Tot i que el pacte de legislatura, a dia d'avui, té una salut de ferro, el tema pressupostari és el més pelut. Arribar a la consulta amb les millors condicions socials és important, per això cal dedicar el temps i els esforços que calguin per fer-lo el millor possible. Ara bé: fer uns pressupostos que en cap cas complirem, 4.300 milions de retallada, com tampoc varem complir els del 2011 i 2012, és de bojós. Les declaracions del conseller d'economia, avalades pel cap de l'oposició ens tranquil·litzen. Aquest dèficit, 0,7 del PIB és inassolible i el ministre espanyol en cap cas ens farà els pressupostos, van dir en Mas Colell i l'Òriol Junqueras.

Per acabar, hem de donar el valor polític i estratègic a la segona proposta pel dret ha decidir que els socialistes van presentar, que va ser tramitada i aprovada per 104 diputats i tres abstencions, amb els matisos que és vulguin, però que constatava, i ara sí, dos blocs definits: els diputats que volen que tothom exerceixi el seu dret a votar i els que no. Com sempre, els que s'hi han oposat han estat els diputats del PP i de Ciutadans. La Sánchez Camacho i l'Albert Rivera, de moment, el que fan en seu parlamentària, és dir a tot que no, i culpar el govern català de tot el que fa referència a les qüestions econòmiques, sense denunciar en cap moment els incompliments del govern espanyol amb Catalunya.

Boi Fusté

Cent anys d'Albert Camus, l'home en rebel·lia permanent

Albert Camus. *L'estrany*, traducció de Joan Fuster, Barcelona: La Butxaca, 2010

Aquest any, es commemora el centenari de l'escriptor algerià d'origen francès, Albert Camus, contemporani del nostre Salvador Espriu. Els centenaris sempre són una bona excusa per acudir a l'obra d'un autor, però, tant en el cas de Camus com el d'Espriu, no haurien de caldre per a llegir o rellegir la seva obra, que ha de rebre la consideració de clàssica, és a dir, imprescindible. Per cert, Espriu es va referir a Camus en un text sobre Sísif a *Les roques i el mar*, el blau, qualificant l'algerià de "noble, sever i compassiu escriptor" per a qui "el món és absurd, poblat d'irracionals."

En primer lloc, cal destacar el valor i la vigència indiscutibles de l'obra de Camus. Per això, amb motiu dels 50 anys de la seva mort, ara fa 3 anys, Zygmunt Bauman -que fa unes setmanes ha estat entre nosaltres a Barcelona- es demanava si realment havia mort Camus. D'ençà de la seva mort -recordava Bauman- no han parat d'aparèixer llibres, estudis, tesis doctorals, etc. i, per il·lustrar-ho, donava, entre d'altres, la xifra impressionant de 9.953 volums sobre Camus a *Google books*. Per a Bauman, el llegat de Camus s'assembla al de Kafka, susceptible de permanents reinterpretacions perquè, com el txec, evita cloure els elements que l'integren i els deixa oberts, de manera que preservin sempre la capacitat d'intriga i de provocació.

A més, els catalans tenim raons addicionals per apreciar Camus perquè és l'autor més traduït per una personalitat intel·lectual com Joan Fuster (6 llibres). Camus, per part de mare, era d'ascendència catalanoparlant de Menorca (el seu segon cognom és Sintès), i va traduir "El cant espiritual" de Joan Maragall, en col·laboració amb Víctor Alba. I encara podríem parlar de la polèmica que s'ha encès els darrers mesos a Aix-en-Provence (Ais de Provença) -zona plena de *piéd-noirs*- amb motiu, precisament, de la gran exposició que es projectava per a la tardor d'aquest 2013 sobre el seu centenari; la seva posició -potser ingènua, però alhora valenta- sobre el terrorisme i el

colonialisme en el conflicte d'Algèria; la baralla amb Sartre; la crítica al comunisme, on havia militat; etc. Polèmiques passades i actuals de qui va afirmar *Je me révolte, donc nous sommes* ("Jo em rebel·lo, per tant nosaltres som"). Segurament, aquesta famosa sentència, algú la pot relacionar avui amb el fenomen dels 'indignats', però amb franquesa crec que Camus manifesta una rebel·lia més profunda i transcendent, lligada a la condició humana i la seva concepció de l'absurd com a forma de revolta, no pas limitada al model d'organització social.

En aquesta secció ens toca fer ressenyes de llibres, però el gruix de l'autor se'ns menja l'espai. Sí que voldríem fer un breu comentari sobre l'emblemàtica novel·la *L'estrany*, que Camus va publicar en plena 2a Guerra Mundial, l'any 1942. Es tracta d'una novel·la breu, amb una història molt senzilla -gairebé una anècdota-, però intensa i amb una penetrant reflexió sobre la condició humana. Fuster opta, amb encert, per traduir el títol, *L'étranger*, com a 'estrany' i no pas 'estranger', per a reforçar la vinculació de la història amb la condició de tot ésser humà, al marge de països i banderes. Meursault, el seu protagonista, es caracteritza per una indiferència radical davant el món. Meursault es mostra indiferent davant la mort de la seva mare, indiferent sobre si es casa o no amb la seva xicota (en una ocasió, Marie li demana si no l'interessava canviar

de vida i respon que "ningú no canvia mai de vida, que en tot cas totes les vides tenen el mateix valor i que la meua ací no em disgustava gens", p. 54), indiferent davant París ("És brut. Hi ha coloms i patis obscurs. La gent té la pell blanca", p. 56), indiferent davant de l'homicidi d'un àrab que ell mata a la platja, indiferent amb la seva vida de pres ("tot el problema era com matar el temps. Però, a partir del moment en què vaig aprendre a recordar, ja no vaig avorrir-me gens", p. 96), indiferent davant de Déu i la religió ("li he dit que no sabia què era un pecat. A mi únicament m'havien declarat culpable", p. 144), indiferent davant la sentència del tribunal en contra seva, etc. Aquesta gran indiferència de Meursault, de vegades, fa pensar en *Bartleby*, l'escrient, el personatge de Herman Melville que assumeix una actitud passiva de rebuig a l'ordre establert, repetint cada vegada que l'interpel·len: "Preferiria no fer-ho". A *L'estrany*, el protagonista, un cop condemnat a mort, aconsegueix una identificació, una mena de fusió espiritual, amb el món: "m'obria per primera vegada a la tendra indiferència del món. En trobar-lo tan semblant a mi, tan fraternal en definitiva, he sentit que havia estat feliç, que ho era encara" (p. 149). I tornant a Bauman: "Camus ens diu que la revolta, la revolució i l'aspiració a la llibertat són aspectes inevitables de l'existència humana, però que hi hem de posar límits per a evitar que aquests propòsits admirables acabin esdevenint tirania".